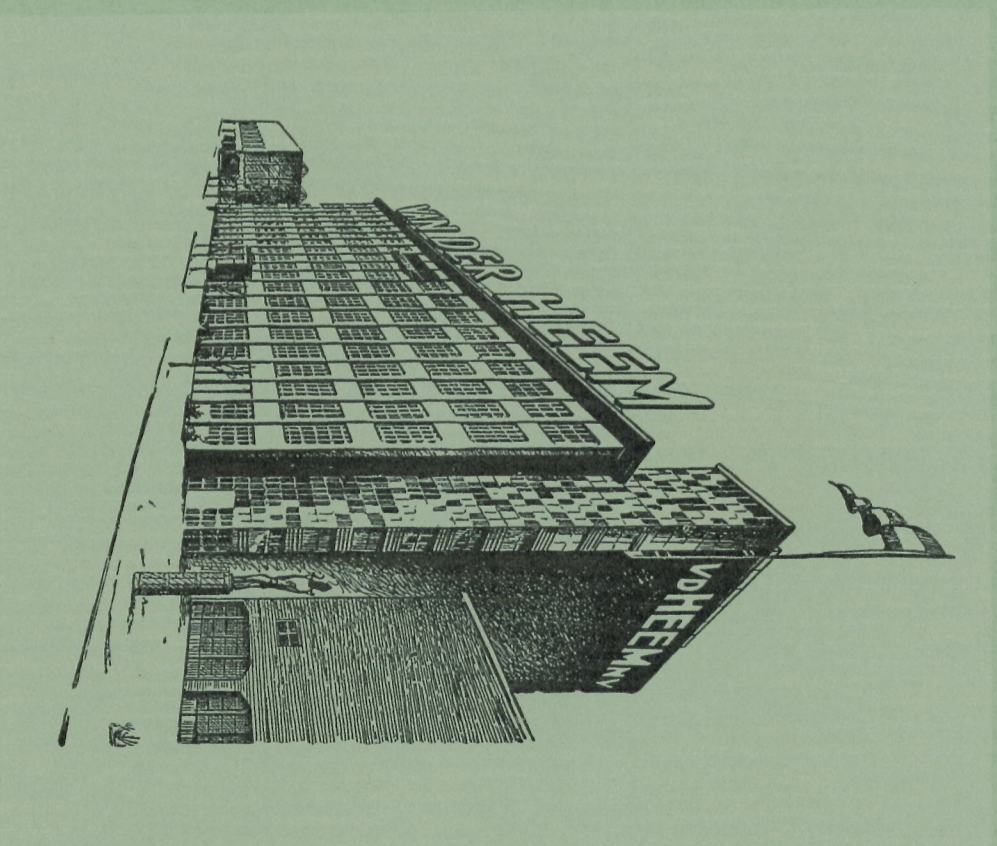

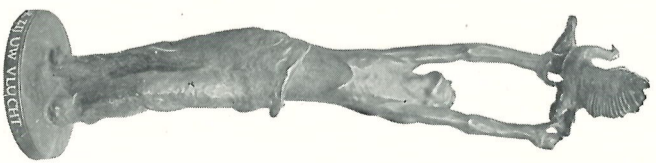

VD H E E M N V

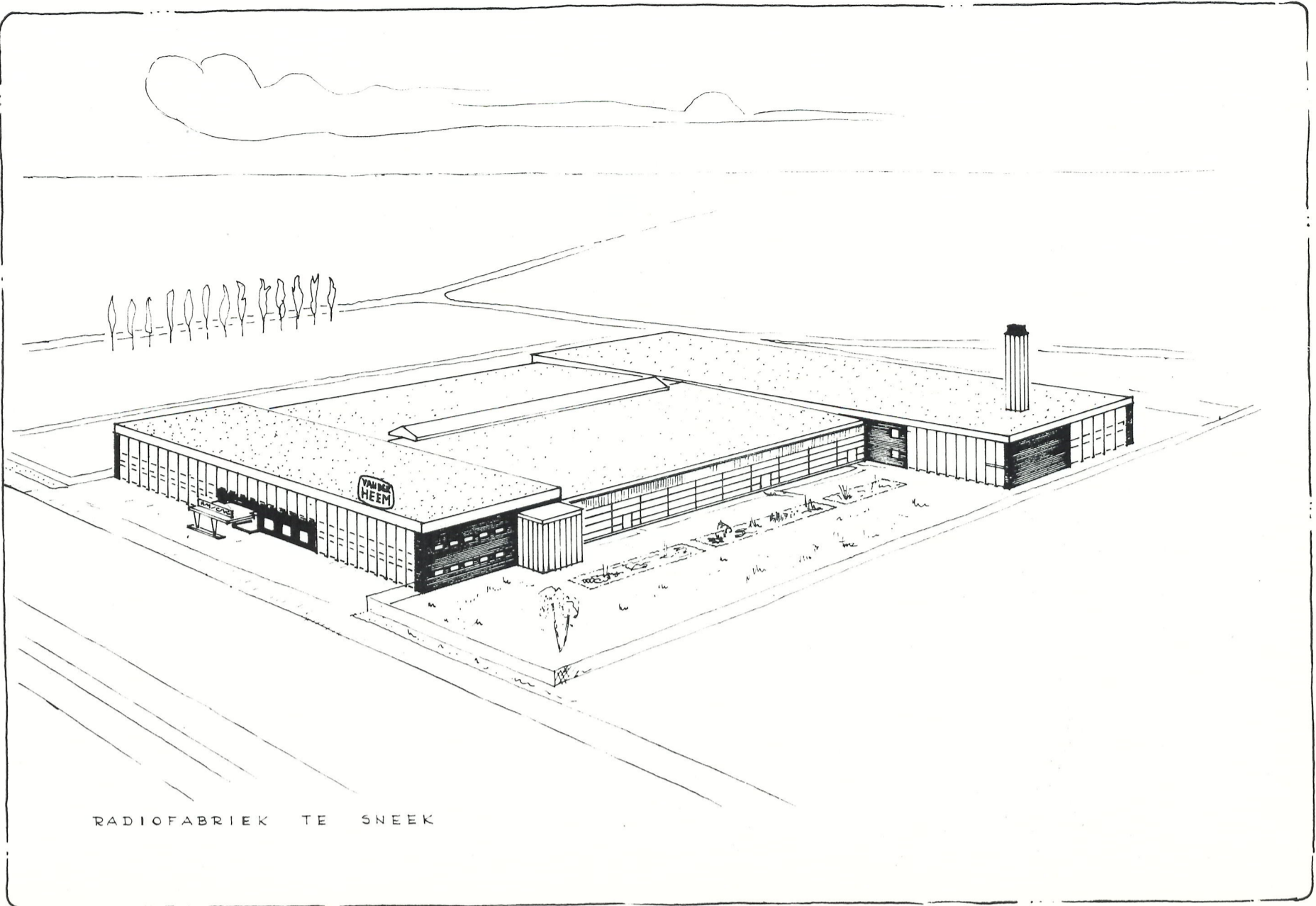
VERSLAG 1961

*Monument aangeboden door ons personeel
en staande op het voorterrein
van onze fabriek te den Haag.
Het deens lid: „HOGER ZIJ UW VLUCHT”*

RADIOFABRIEK TE SNEEK

NAAMLOZE VENNOOTSCHAP

VAN DER HEEM N.V.

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE, MAANWEG 120-170

FABRIEKEN

MAANWEG — REGULUSWEG, DEN HAAG
 LAAKWEG, DEN HAAG
 ABSTEDERDIJK, UTRECHT
 BLOEMSTRAAT, UTRECHT
 KEULSEKADE, UTRECHT
 VRIJBUITERSTRAAT, SNEEK

MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL f 25.024.000,—

WAARVAN GEPLAATST EN VOLGESTORT
 GEWONE AANDELEN . . . . f 12.000.000,—
 PRIORITEITSAANDELEN . . . . f 24.000,—

RAAD VAN COMMISSARISSEN

J. VAN RANDWIJK, DORDRECHT, PRESIDENT-COMMISSARIS
 A. BOSNAK, ROTTERDAM (benoemd 3 januari 1962)
 Mr M. SANDERS, HILVERSUM
 Mr F. A. STOKVIS, DEN HAAG (overleden 29 oktober 1961)

DIRECTEUREN

L. W. VAN DER HEEM, PRESIDENT-DIRECTEUR
 L. C. M. J. GUSSENHOVEN
 Ir P. G. ZAAIJER

ACCOUNTANTS

EERSTE NEDERLANDSCHE ACCOUNTANTSKANTOOR VAN 1883
 MORET EN STARKE

FABRICAGEPROGRAMMA

RADIO

Radio-ontvangtoestellen voor AM- en FM-ontvangst, voor net- en batterijvoeding, in normale- en tropenuitvoering.

Draagbare- en tafeloestellen in transistoruitvoering.

Radiogramfooncombinaties. Platenspelers. Luidsprekers.

TELEVISIE

Televisie-ontvangtoestellen met 43, 48 en 59 cm beeldbuis, voor ontvangst van het C.C.I.R.-systeem. Idem voor ontvangst van het C.C.I.R.-, Franse-, Waalse- en Vlaamse systeem (meer-systeemtoestellen) en voor ontvangst van het 525 lijnen systeem. Idem in console-uitvoering en in combinatie met een radio-ontvangtoestel.

ELEKTRISCHE HUISHOUDDELIJKE TOESTELLEN

Stofzuigers voor huishoudelijk en industrieel gebruik, vloerwrijvers, ventilatoren, warmteventilatoren, elektrodekens, enz.

ELEKTRISCH HANDGEREEDSCHAP

Elektrische handboormachines van 6 tot 23 mm., voor industrieel gebruik.

Elektrisch handgereedschap voor particulier gebruik.

SOLEXBROMFIETSEN

TELECOMMUNICATIEAPPARATUUR

Zend-ontvanginstallaties voor militair en voor civiel gebruik in H F, V H F en U H F gebied (AM, FM en SSB verkeer), zowel voor vaste stations als voor voertuigen, schepen en vliegtuigen.

Draagbare zend-ontvangers (portofoons).

Speciale militaire meetapparatuur.

Apparatuur geheel of gedeeltelijk getransistoriseerd.

ELEKTRONISCHE APPARATUUR

Onderwaterdetectieapparatuur, Simulators, Gestabiliseerde netspanningsapparaten.

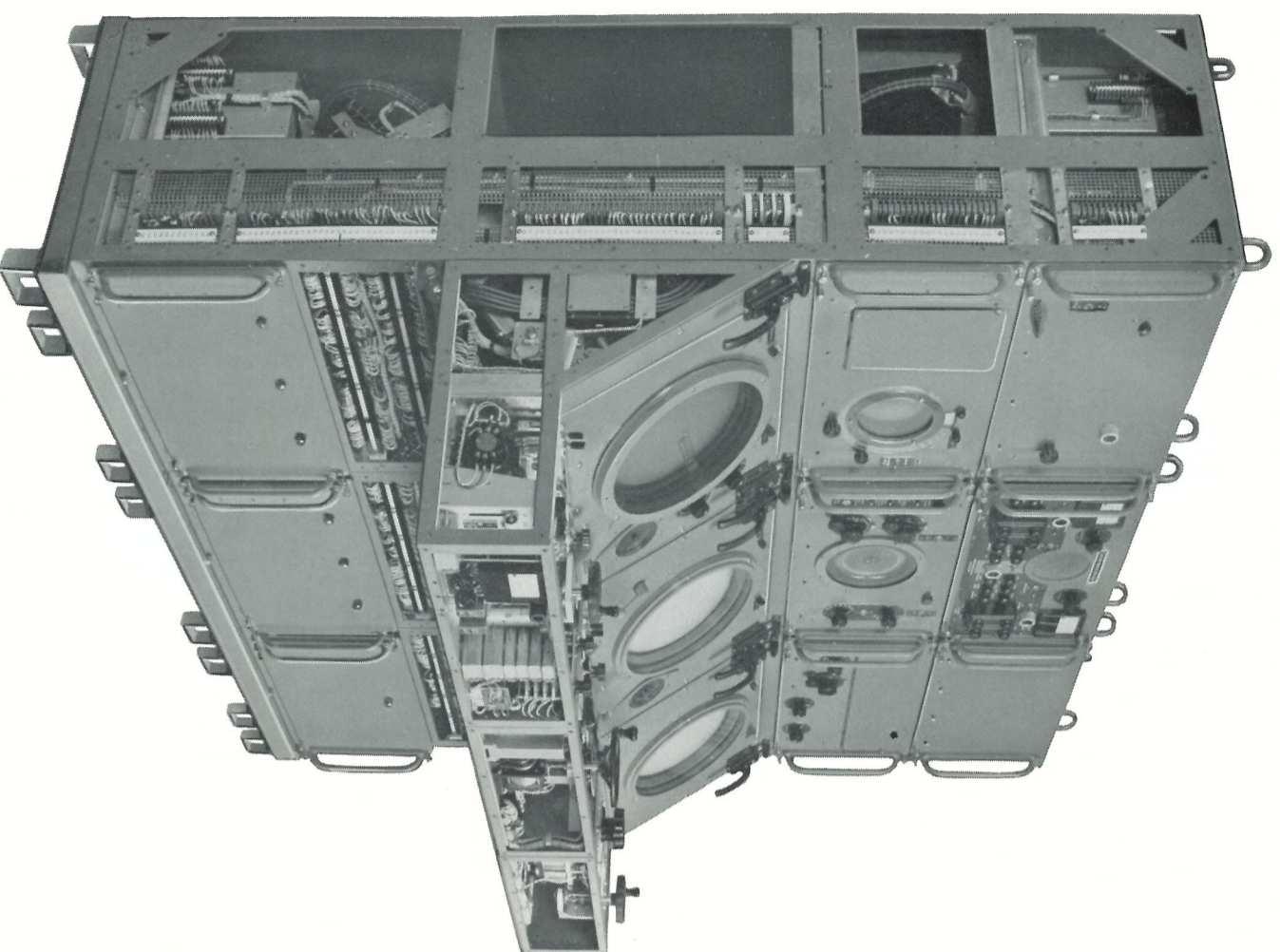
Elektronische tellers, fotocelopenmer, industriële regelapparatuur.

PROFESSIONELE MOTOREN

Transmissiemotoren (magslips en synchro's) voor rekenapparatuur. Hysteresismotoren, resolvers, tachogeneratoren, enz.

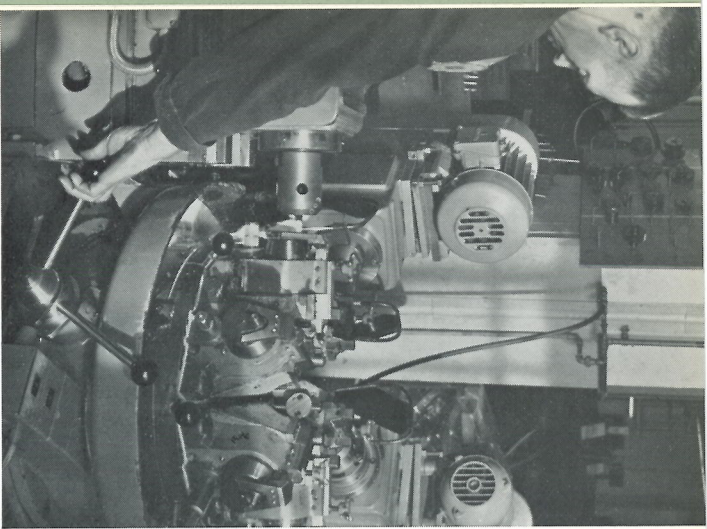
PROFESSIONELE ONDERDELEN

Transistoren, gedrukte schakelingen, C-kern transformatoren, enz.

Elektronische apparatuur

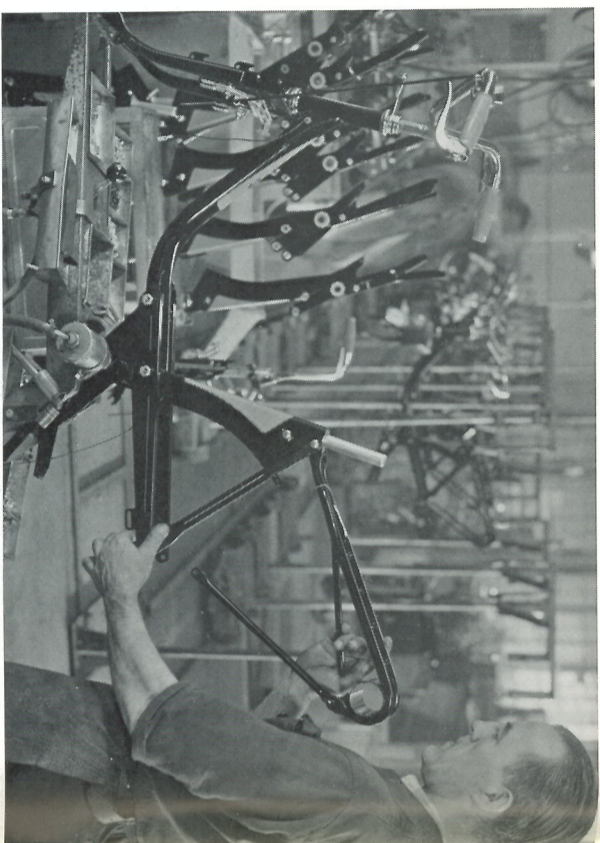

1

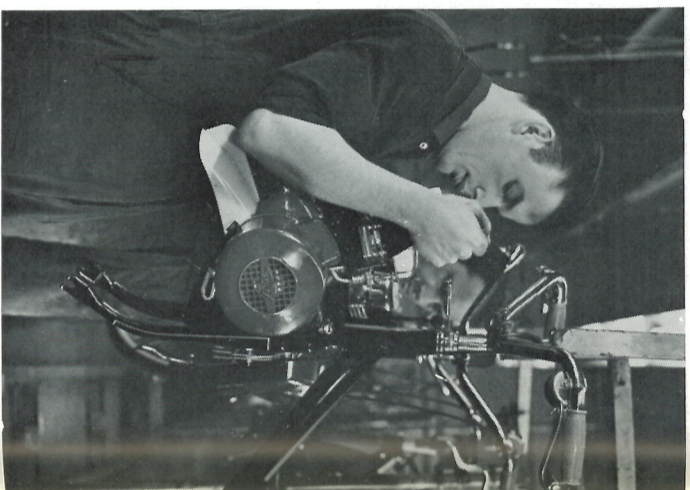
Fabricage Solex-bromfietsen

3

2

4

5

PRAE-ADVIES VAN COMMISSARISSEN

Aan Aandeelhouders

Ingevolge de bepalingen van artikel 34 der statuten hebben wij de eer U hierbij de jaarstukken over het boekjaar 1961 aan te bieden.

De balans en de winst- en verliesrekening zijn gecontroleerd door het Eerste Nederlandsche Accountantskantoor van 1883 Moret en Starke. De desbetreffende verklaring is op bladzijde 24 van dit verslag opgenomen.

Met de door de directie nodig geoordeelde afschrijvingen en reserveringen kunnen wij ons verenigen.

Wij geven Uw vergadering in overweging deze jaarstukken ongewijzigd vast te stellen en het voorstel der directie om het dividend over 1961 te bepalen op 4% op de prioriteits aandelen en op 12% op de gewone aandelen goed te keuren.

Verder bieden wij U hierbij aan het verslag van de directie, bedoeld in artikel 25 der statuten, omtrent de gang van zaken van onze vennootschap en het gevoerde beheer in het afgelopen boekjaar.

In Uw op 11 april 1961 gehouden algemene vergadering werd de heer J. VAN RANDWIJK als commissaris herbenoemd.

Verder werden in deze vergadering tot commissaris van onze vennootschap benoemd de heren mr M. SANDERS en mr F. A. STOKVIS.

Helaas moeten wij memoreren dat mr F. A. STOKVIS op 29 oktober 1961 door de dood aan ons kwam te ontvallen.

Het stemt onze Raad tot droefenis dat zijn commissariatschap slechts zo kort mocht duren. Voor het vele en belangrijke werk, dat mr F. A. STOKVIS voor onze vennootschap heeft gedaan ook in de jaren vóór zijn benoeming tot commissaris blijven wij dankbaar.

Hoewel niet meer behorende tot het jaar onder verslag delen wij U mede, dat in de vacature in onze Raad ontstaan door het overlijden van mr F. A. STOKVIS in een buitengewone algemene vergadering van aandeelhouders, gehouden op 3 januari 1962, voorzien is door de benoeming van de heer A. BOSNAK.

1 *Draaien van de kerkeben*

2 *Frame-montage*

3 *Monteren van de automatische koppeling*

4 *Montage motor op frame*

5 *Proefdraaien motor*

VERSLAG VAN DE DIRECTIE

Volgens rooster treedt dit jaar af de heer mr. M. SANDERS. De heer mr. M. SANDERS heeft zich herkiesbaar gesteld.
Conform artikel 14 sub 6 der statuten zijn door de vergadering van houders van prioriteits aandelen ter voorziening in deze vacature voorgedragen:

1. Mr M. SANDERS.
2. Mevrouw J. GUSSENHOVEN-VAN DER HEEM.

Wij besluiten dit praeadvies met een woord van dank aan allen, die hebben medegewerkt aan het verkrijgen van de gunstige resultaten over dit verslagjaar.

De Raad van Commissarissen:

J. VAN RANDWIJK.
M. SANDERS.

's-Gravenhage, 23 maart 1962.

Aan Commissarissen

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 34 der statuten hebben wij het genoegen U hierbij verslag uit te brengen over de gang van zaken in onze onderneming en over het gevoerde beheer in het afgelopen boekjaar.

Tevens leggen wij U de volgende stukken voor:

De balans per 31 december 1961 van Van der Heem N.V.

De geconsolideerde balans per 31 december 1961, waarin de door de Raad van Commissarissen voorgestelde winstverdeling is verwerkt.

De geconsolideerde winst- en verliesrekening over 1961.

De toelichting op de geconsolideerde balans, vereist ingevolge artikel 42 van het Wetboek van Koophandel.

In de geconsolideerde overzichten zijn opgenomen de cijfers van onze vennootschap, alsmede die van „Eerste Nederlandse Autorijwielfabriek N.V.” en „Verkoopkantoor Van der Heem N.V.”.

Van deze ondernemingen heeft onze vennootschap het gehele aandelenkapitaal in handen en zij zijn volledig in ons bedrijf geïntegreerd.

BESTUUR

In verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd is per 30 april 1961 de heer A. CRONHEIM afgetreden als directeur der vennootschap.

Het vele en belangrijke werk, vooral met betrekking tot de export van onze producten, dat hij in de loop der jaren heeft verricht, is voor de groei van onze onderneming van groot belang geweest.

Het door commissarissen reeds gememoreerde overlijden van mr. F. A. STOKVIS betekende voor onze vennootschap het verlies van een goed raadsman en groot vriend. Zijn nagedachtenis zal bij ons in hoge ere blijven.

ALGEMEEN

De conjunctuurontwikkeling in Nederland werd gedurende het jaar 1961 gekenmerkt door een daling van de economische groeipercentages, gepaard gaande met

een stijging van de arbeidskosten tengevolge van verhoging der lonen en salarissen en verkorting van de werktijd, waardoor de produktiekosten stegen.

De door de overheid op de binnenlandse markt gevoerde prijspolitiek en de scherpe concurrentie, die op de buitenlandse markten door de revaluatie van de gulden nog extra werd verzwakt, verhinderden een aan deze kostenstijging evenredige verhoging van de verkoopprijzen.

De gang van zaken in onze onderneming gaf, wat de ontwikkeling van de omzet betreft, in grote lijnen een met dit algemene beeld overeenkomende ontwikkeling te zien. Onze omzet steeg in waarde ten opzichte van 1960 met ruim 9%, tegen een stijging van 1959 op 1960 met 22% en van 1958 op 1959 met 17%. Dat dit aanwaspercentage achter bleef bij het overeenkomstige cijfer in de zoiest genoemde jaren was een gevolg van de scherpere concurrentie en een in enkele sectoren van ons produktepakket geringere vraag.

Niettemin geeft het bruto exploitatieresultaat een stijging van rond 15% te zien. Dit feit kan onder meer worden toegeschreven aan de hoge bezettingsgraad van ons produktieapparaat, het ongestoorde verloop van de produktie, de voortgezette invoering van kostenbesparende werkmethoden en verscheidene andere ter opvoering van de produktiviteit getroffen maatregelen.

PERSONEEL

De nog steeds uiterst gespannen situatie op de arbeidsmarkt alsmede het woonruimteprobleem beperkten ten zeerste de mogelijkheid nieuw personeel in dienst te nemen. Toch is de personeelsbezetting in totaal nog met 10% toegenomen. Evenals vorig jaar was de uitbreiding het grootst in onze Utrechtse fabrieken.

In onze nieuwe vestiging in Sneek, die voorlopig in een gehuurde industriehal is ondergebracht, waren eind 1961 reeds een zestigtal werknemers werkzaam.

De verhoging van onze ontwikkelings- en researchactiviteiten alsmede ons streven naar een verdere differentiatie in ons produktieprogramma maakten een uitbreiding noodzakelijk van de bezetting van onze laboratoria en tekenkamers. In deze sector van onze bedrijven lag de toeneming van de personeelsbezetting (met 25%) dan ook aanzienlijk boven het vermelde gemiddelde.

In het kader van een wijziging van onze collectieve arbeidsovereenkomst en op grond van de bereikte produktiviteitsstijging werden per 1 juli 1961 voor ons gehele personeel de salarissen en lonen met 6% verhoogd. De stijging van de arbeidsproduktiviteit stelde ons in staat de gevolgen van de 1 januari 1961 ingevoerde verkorting van de werktijd geheel op te vangen.

Nadat in het vorige boekjaar een winstuitkeringsregeling voor het personeel was ingevoerd, gingen wij dit jaar over tot het uitgeven van personeelsobligaties. Jaarlijks kan ieder personeelslid deze verwerven tot een maximum van 5% van zijn in onze vennootschap genoten jaarinkomsten. Deze obligaties staan op naam en zijn niet overdraagbaar. Zij kunnen ieder moment a pari worden ingeleverd. Bij het verlaten van de dienst is deze inlevering verplicht. Het rentepercentage bedraagt — afhankelijk van

het dividend op de gewone aandelen — vier tot acht procent. In 1961 maakte 9% van onze werknemers gebruik van de mogelijkheid tot inschrijving en zulks tot een totaal van f 68.300,—.

De pensioenregeling voor ons personeel werd met ingang van 1 januari 1962 belangrijk verbeterd en tevens verplicht gesteld voor nieuw aan te nemen medewerkers.

OMZET

In geld uitgedrukt vertoonde de omzet van radioapparaten een lichte stijging. Naar aantallen was deze stijging aanzienlijk groter tengevolge van een verschuiving van de vraag naar goedkopere types, met name draagbare toestellen.

De afzet van televisieapparaten in Nederland stond aan een zware concurrentie bloot, onder andere in de vorm van grote importen uit Duitsland van daar overrollige voorraden. Niettemin is de verkoop van ERRES-televisietoestellen in Nederland met ruim 11% gestegen. Daar staat echter een daling tegenover van de afzet in onze exportgebieden, waardoor de totale omzetstijging in de sector televisie tot slechts enkele procenten beperkt bleef.

De afzet van elektrische huishoudelijke apparaten hield gelijke tred met de voor deze artikelgroep gunstige ontwikkeling van de markt.

De verkoop van VAN DER HEEM elektrische handboormachines is zowel in Nederland als op onze exportmarkten zeer gunstig beïnvloed door het op de markt brengen van nieuwe, geavanceerde ontwerpen met veilige dubbele isolatie.

Hoewel de omzet van bromfietsen op de Nederlandse markt in 1961 enigszins is gedaald, bleef de verkoop van de Solex op het hoge peil van 1960 gehandhaafd.

In de sector „telecommunicatieapparatuur en elektronica” vertoonde de omzet een stijging van rond 20%.

In het kader van het Starfighterprogramma ontving onze vennootschap een zeer belangrijke opdracht tot de fabricage van radiocommunicatieapparatuur. Een omzetstijging uit hoofde van deze opdracht mag echter eerst tegen het einde van 1962 en in de loop van volgende jaren worden verwacht.

UITBREIDINGEN

Zoals reeds werd vermeld in het verslag over 1960 waren de volgende uitbreidingen van onze productiecapaciteit noodzakelijk geworden.

- a. De bouw van een nieuwe fabriek voor telecommunicatie- en elektronische apparatuur op ons terrein aan de Maanweg te Den Haag.
- b. De vestiging van een fabriek in Sneek.
- c. Uitbreiding van de magazijnen in ons complex Maanweg.

Ten aanzien van de uitvoering van dit programma delen wij het volgende mede: In het verslagjaar is begonnen met de bouw van de nieuwe fabriek voor telecommunicatie- en elektronische apparatuur. Verwacht wordt dat deze fabriek in mei in gebruik kan worden gesteld.

In Sneek is inmiddels in een van de gemeente Sneek gehuurde industriehat een aanschaf gemaakt met de fabricage van radiotoestellen.

De bouwvergunning voor de nieuwe fabriek is ontvangen en verwacht wordt dat met de bouw daarvan eerstdaags kan worden begonnen.

Als onderdeel van de uitbreiding van de magazijnen in ons complex Maanweg zal binnenkort worden begonnen met de bouw van een lak- en chemicaliëmagazijn.

FINANCIERING

In januari 1961 is door onze vennootschap en de N.V. Philips Gloeilampenfabrieken op paritaire basis een nieuwe onderneming opgericht voor de vervaardiging van stofzuigers en vloerwrijvers, te weten de naamloze vennootschap Verenigde Stofzuigerfabrieken N.V., gevestigd te Leeuwarden. Onze deelneming bedraagt f 2.500.000,— zijnde 50% van het aandelenkapitaal. Per eind december 1961 was hiervan f 500.000,— door ons volgestort.

Ter voorziening in de benodigde middelen uit hoofde van deze deelneming en de eerder vermelde uitbreidingen is op 29 maart 1961 ons aandelenkapitaal uitgebreid met f 3.000.000,— door middel van een emissie à 150%.

Het hieruit voortvloeiende agio is — zonder aftrek van emissiekosten — overgebracht naar de agioreserve.

Zoals in ons vorig jaarverslag reeds werd vermeld heeft de Herstelbank zich bereid verklaard haar krediet met f 5.000.000,— te verhogen.

Aangezien was komen vast te staan dat een deel van de eerder genoemde activiteiten in 1961 nog niet gerealiseerd zou worden, is dit krediet nog niet opgenomen.

De investeringen uit hoofde van de radiocommunicatieapparatuur voor de Starfighter-opdracht worden door de opdrachtgevers gefinancierd.

RESULTATEN

Op de gebruikelijke voorzichtige wijze berekend, bedraagt het exploitatiesaldo, exclusief afschrijvingen op vaste activa en incidentele posten f 8.806.025,— (vorig jaar f 7.610.430,—). Wij stellen U voor het op de vaste activa af te schrijven bedrag te bepalen op f 2.859.642,— en uit het resultaat extra af te schrijven f 340.804,—, waarna de vaste activa op een derde van de aanschaffingsprijs gewaardeerd zullen zijn. Voor verschuldigde belastingen en latente belastingen is een bedrag van f 2.250.000,— (vorig jaar f 1.900.000,—) uitgetrokken. De latente belastingen zijn onder de balanspost „Voorzieningen” opgenomen. Evenals in voorgaande jaren is op de Winst- en Verliesrekening onder „Overige lasten en bijzondere voorzieningen” een bedrag begrepen voor een hergroepering en vernieuwing van enkele fabrieks- en kantoorafdelingen, alsmede voor kosten verband houdend met het in bedrijf stellen van de nieuwe telecommunicatiefabriek.

Ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders blijft een bedrag van f 2.549.695,—.

Wij adviseren U ter versterking van onze reserve f 468.735,— naar de Algemene Reserve over te boeken en het dividend vast te stellen op 12% op de gewone aandelen en op 4% op de prioriteitsaandelen.

VOORUITZICHTEN

De tot de samenstelling van dit verslag reeds verstreken maanden van het jaar 1962 boden ons de gelegenheid vast te stellen dat de eerder ter sprake gebrachte verschijnselen van een afzwakking van de economische groei en een stijging van het kostenpeil in die periode in nog sterkere mate hun invloed deden gelden.

De gevolgen van deze ontwikkelingstendenzen zullen ook in onze onderneming merkbaar zijn.

Het inmiddels aangevaren jaar zien wij dan ook met een iets gematigder optimisme tegemoet dan destijds het jaar, waarop dit verslag betrekking heeft. Wij achten niettemin voldoende redenen aanwezig voor een gepast vertrouwen in de naaste toekomst. Aanleiding daartoe zien wij onder meer in de hoge kwaliteit en de goede naam van onze producten, de inventiviteit van onze laboratoria, de doelmatigheid van ons productieapparaat en de toewijding van onze staf.

Wij gevoelen er behoefte aan dit jaarverslag te eindigen met het uitspreken van onze dank aan al degenen die bijdroegen tot de resultaten welke in het verslagjaar werden bereikt.

De Directie:

L. W. VAN DER HEEM.

L. C. M. J. GUSSENHOVEN.

P. G. ZAAIJER.

BALANS PER 31 DECEMBER 1961

Namloze Vennootschap van der Heem N.V.

ACTIVA

	per 31-12-1961	per 31-12-1960
Vaste activa		
aanschaffingswaarde	f 27.516.036	
afschrijving	„ 19.285.123	
	<u>f 8.230.913</u>	f 8.461.363
Vooruitbetalingen op vaste activa	„ 1.109.576	„ 206.869
Deelnemingen in aandelenkapitaal	f 5.655.000	
vorderingen	„ 1.125.315	
schulden . . . . . af: „	„ 301.666	„ 4.657.498
	„ 6.478.649	„ 2
Initiale kosten	„ 2	„ 2
Magazijnvoorraden	„ 10.158.366	„ 8.418.223
Orders in bewerking	„ 7.824.935	„ 6.437.875
Gereed produkt	„ 6.092.245	„ 3.071.988
Verstreckte vooruitbetalingen	„ 1.456.691	„ —
Debiteuren	„ 8.662.178	„ 6.595.189
Leningen u.g.	„ 1.500.000	„ —
Banken	„ 2.120.592	„ —
Geldmiddelen	„ 240.765	„ 461.206
Transitorische posten	„ 325.533	„ 245.045
	<u>f 54.200.445</u>	<u>f 38.555.258</u>

's-Gravenhage, 15 maart 1962.

De Raad van Commissarissen:

J. VAN RANDWIJK.
M. SANDERS.

PASSIVA

	per 31-12-1961	per 31-12-1960
Kapitaal	f 12.024.000	f 9.024.000
Algemene reserve	„ 3.626.569	„ 2.884.312
Dividendreserve	„ 600.000	„ 600.000
Agioreserve	„ 2.058.629	„ 558.629
Voorziening lopende risico's	„ 3.652.439	„ 2.626.336
Deelnemingen nog te storten	„ 2.000.000	„ —
Hypotheek en overige leningen op lange termijn	„ 4.278.026	„ 4.711.026
Contractuele verplichtingen	„ 572.229	„ 508.002
Ontvangen vooruitbetalingen	„ 11.954.907	„ 2.381.097
Crediteuren (incl. belastingen)	„ 6.720.624	„ 8.123.368
Banken	„ —	„ 709.224
Transitorische posten	„ 4.163.327	„ 4.126.048
Resultaat 1961		
vóór winstverdeling	f 4.799.695	
af: vennootschapsbelasting	„ 2.250.000	
	„ 2.549.695	„ 2.303.216
	<u>f 54.200.445</u>	<u>f 38.555.258</u>

Nagezien en akkoord bevonden,

De Directie:

's-Gravenhage, 20 maart 1962.

Eerste Nederlandsche Accountantskantoor

L. W. VAN DER HEEM.
L. C. M. J. GUSSENHOVEN.
P. G. ZAAIJER.

van 1883

MORET EN STARKE

w.g. H. GERRITSEN. H. F. OOSTERHOLT.

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 1961

(De door de Raad van Commissarissen voorgestelde winstverdeling is in de balans verwerkt)

	ACTIVA		PASSIVA	
Vaste activa	per 31-12-1961	per 31-12-1960	per 31-12-1961	per 31-12-1960
GERBOUWEN EN TERREINEN:				
Aanschaffingswaarde	f 10.571.998		f 12.000.000	f 9.000.000
Afschrijvingen	" 5.568.568		" 24.000	" 24.000
Boekwaarde	f 5.003.430	f 4.380.504		
LEIDINGEN, INSTALLATIES, MACHINES, AUTO's, E.D.:				
Aanschaffingswaarde	f 20.770.983		" 4.296.894	" 3.177.389
Afschrijvingen	" 15.055.809		" 2.000.000	" —
Boekwaarde	" 5.715.174	" 5.307.586		
GEREEDSCHAPPEN, MEETAPPARATUUR E.D.:				
Aanschaffingen 1961	f 812.846		" 11.954.907	" 2.381.097
Afschrijvingen 1961	" 812.840		" 6.792.631	" 8.342.185
Boekwaarde	" 6	" 6	" —	" 709.224
Deelnemingen	" 2.525.000	" 25.000	" 5.407.458	" 5.111.116
Initiale kosten	" 2	" 2	" 1.440.960	" 1.080.960
Magazijnvoorraden	" 10.949.670	" 9.179.058		
Orders in bewerking	" 8.309.078	" 6.785.159		
Gereed produkt	" 5.985.097	" 3.021.445		
Verstreckte vooruitbetalingen	" 1.456.691	" —		
Debiteuren	" 11.277.691	" 10.272.135		
Leningen u.g.	" 1.500.000	" —		
Banken	" 2.205.676	" —		
Geldmiddelen	" 257.120	" 595.690		
Transitorische posten	" 394.833	" 313.860		
	f 55.579.468	f 39.880.445	f 55.579.468	f 39.880.445

's-Gravenhage, 15 maart 1962.

De Raad van Commissarissen:

J. VAN RANDWIJK.
M. SANDERS.

Nagezien en akkoord bevonden,

's-Gravenhage, 20 maart 1962.

*Eerste Nederlandsche Accountantskantoor
van 1883*

MORET EN STARKE

w.g. H. GERRITSEN. H. F. OOSTERHOLT.

De Directie:

L. W. VAN DER HEEM.
L. C. M. J. GUSSENHOVEN.
P. G. ZAAIJER.

TOELICHTING OP DE ACTIVA VAN DE GECONSOLIDEERDE BALANS

Gebouwen en terreinen: f 5.003.430.

De uitgaven bedroegen in 1961 f 1.008.211, afgeschreven werd een bedrag van f 373.451. Onder de uitgaven is een bedrag opgenomen van f 800.000 voor vooruitbetaling op de in aanbouw zijnde uitbreiding van onze telecommunicatiefabriek. De terreinen zijn gewaardeerd tegen aankoopprijs. De verzekerde waarde van onze gebouwen exclusief fundering en nieuwbouw bedraagt rond f 14.000.000.

Leidingen, installaties, machines, auto's e.d.: f 5.715.174.

In 1961 is aangekocht voor een bedrag van f 2.481.603, afgeschreven werd een bedrag van f 2.014.155. De verzekerde waarde volgens vaste taxatie bedraagt voor deze balanspost rond f 26.000.000.

Gereedschappen, meetapparatuur e.d.: f 6.

In verband met de zeer speciale gebruiksmogelijkheden worden alle kosten in het jaar van aanschaffing afgeschreven. Deze uitgaven bedroegen in 1961 f 812.840.

Deelnemingen: f 2.525.000.

50% deelneming in de Verenigde Stofzuigerfabrieken te Leeuwarden ad f 2.500.000 gewaardeerd tegen 100% en een minderheidsbelang ad f 25.000 eveneens gewaardeerd a pari.

Het door ons nog te storten bedrag ad f 2.000.000 op onze deelneming in de Verenigde Stofzuigerfabrieken is onder de passiva opgenomen.

Initiale kosten: f 2.

Dit betreft kosten, verbonden aan de ontwikkeling en het in fabricage nemen van onze produkten met uitzondering van de kosten die betrekking hebben op de opdracht tot fabricage van de radio-communicatie-apparatuur voor het Starfighter-programma. Deze zijn voor de werkelijke uitgaven opgenomen onder het hoofd „Orders in bewerking”.

Magazijnvoorraden: f 10.949.670.

Onze magazijnvoorraden zijn voorzichtig gewaardeerd; de wijze van waardering biedt voldoende zekerheid voor het opranggen van normale prijsrisico's. Speculatieve

voorraden worden niet aangehouden, terwijl onder het hoofd „Voorzieningen” een extra voorziening voor mogelijk incourant worden van gewaardeerde voorraden is opgenomen.

Orders in bewerking: f 8.309.078.

De in bewerking zijnde artikelen zijn gewaardeerd tegen de kostende prijs onder aftrek van wenselijk geachte voorzieningen. De uitgaven, verbonden aan de ontwikkeling en het in fabricage nemen van de radio-communicatie-apparatuur voor het Starfighter-programma zijn gewaardeerd tegen de werkelijk gemakte kosten.

Gereed produkt: f 5.985.097.

De waardering van de voorradige eindprodukten biedt voldoende marge ten opzichte van de geldende verkoopprijzen. Voor mogelijk incourant zijn van eindprodukten zijn voorzieningen getroffen.

Verstrekte vooruitbetalingen: f 1.456.691.

Dit betreft vooruitbetalingen aan onderleveranciers, opgenomen tegen de werkelijk betaalde bedragen.

Debiteuren: f 11.277.691.

De debiteuren zijn opgenomen voor de nominale waarde. Debiteuren in vreemde valuta tegen de koersen per ultimo december 1961.

Leningen u.g.: f 1.500.000.

Rentegevende belegging van tijdelijk overtoellige geldmiddelen. Deze leningen zijn op zeer korte termijn door ons opzegbaar.

Banken: f 2.205.676.

De saldi bij de banken zijn opgenomen voor de nominale waarde.

Geldmiddelen: f 257.120.

Kas en Giro zijn opgenomen voor de nominale waarde.

Transitorische posten: f 394.833.

Hieronder zijn opgenomen de tot ultimo 1961 betaalde kosten, voor zover deze behoren te drukken op volgende jaren.

De Raad van Commissarissen:

J. VAN RANDWIJK.
M. SANDERS.

De Directie:

L. W. VAN DER HEEM.
L. C. M. J. GUSSENHOVEN.
P. G. ZAAYER.

's-Gravenhage, 15 maart 1962.

WINST- EN VERLIESREKENING

(geconsolideerd)

	Tijdvak 1 jan. '61 t/m 31 dec. '61	Tijdvak 1 jan. '60 t/m 31 dec. '60
Baten		
exploitatie-saldo exclusief afschrijvingen	f 8.806.025	f 7.610.430
overige baten	" 122.723	" 85.226
Totaal baten	f 8.928.748	f 7.695.656

	f	f
Lasten		
afschrijvingen op vaste activa	2.859.642	2.713.950
extra afschrijving op vaste activa	" 340.804	" 207.694
belastingen	" 2.250.000	" 1.900.000
overige lasten en bijzondere voorzieningen	" 928.607	" 570.796
Totaal lasten	f 6.379.053	f 5.392.440
Zuivere winst	f 2.549.695	f 2.303.216

³-Gravenhage, 15 maart 1962.

De Raad van Commissarissen:

J. VAN RANDWIJK.
M. SANDERS.

De Directie:

L. W. VAN DER HEEM.
L. C. M. J. GUSSENHOVEN.
P. G. ZAALIJER.

Nagezien en akkoord bevonden.

³-Gravenhage, 20 maart 1962.

*Eerste Nederlandsche Accountantskantoor
van 1883*

MORET EN STARKE

w.g. H. GERRITSEN. H. F. OOSTERHOLT.

WINSTVERDELING

(conform artikel 35 der statuten)

Zuivere winst volgens winst- en verliesrekening	f 2.549.695
Overboeking naar Algemene Reserve	" 468.735
Te verdelen winst	f 2.080.960

Aan houders van gewone aandelen:

4% van het gestorte kapitaal ad f 12.000.000 is . . . . . f 480.000

Aan houders van prioriteitsaandelen:

4% van het gestorte kapitaal ad f 24.000 is . . . . . " 960

Restant . . . . . f 1.600.000
Ingevolge art. 35 sub 2 der statuten 40% . . . . . " 640.000

Ter beschikking van de algemene vergadering van aandeelhouders . . . . . f 960.000

Voor de houders van gewone aandelen is in totaal beschikbaar:

4% van het gestorte kapitaal . . . . . f 480.000

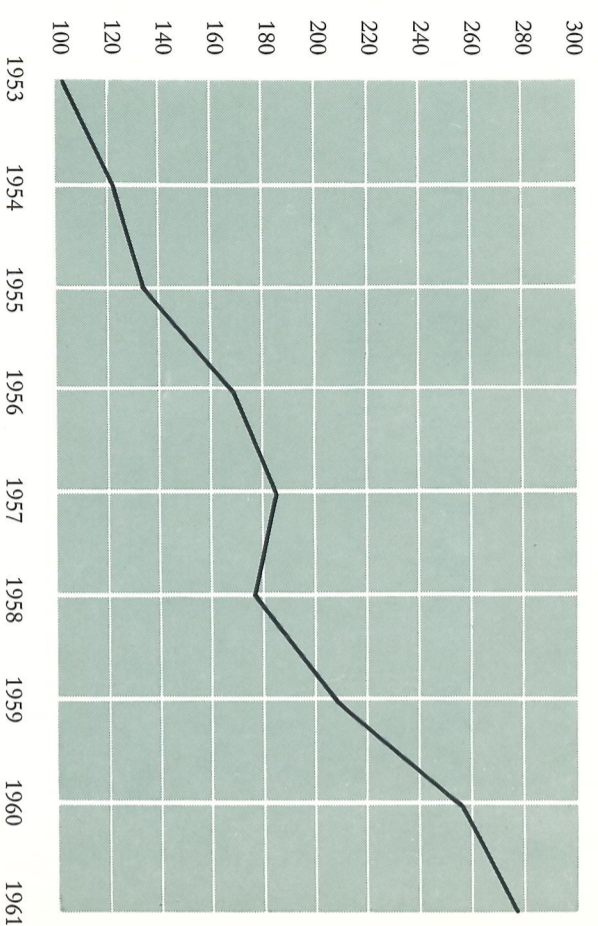
60% van de te verdelen winst na aftrek van 4% over het totaal gestorte kapitaal . . . . . " 960.000

Totaal beschikbaar voor aandeelhouders . . . . . f 1.440.000

Aan de algemene vergadering van aandeelhouders wordt voorgesteld uit dit bedrag een dividend uit te keren van 12%, zijnde . . . . . f 1.440.000

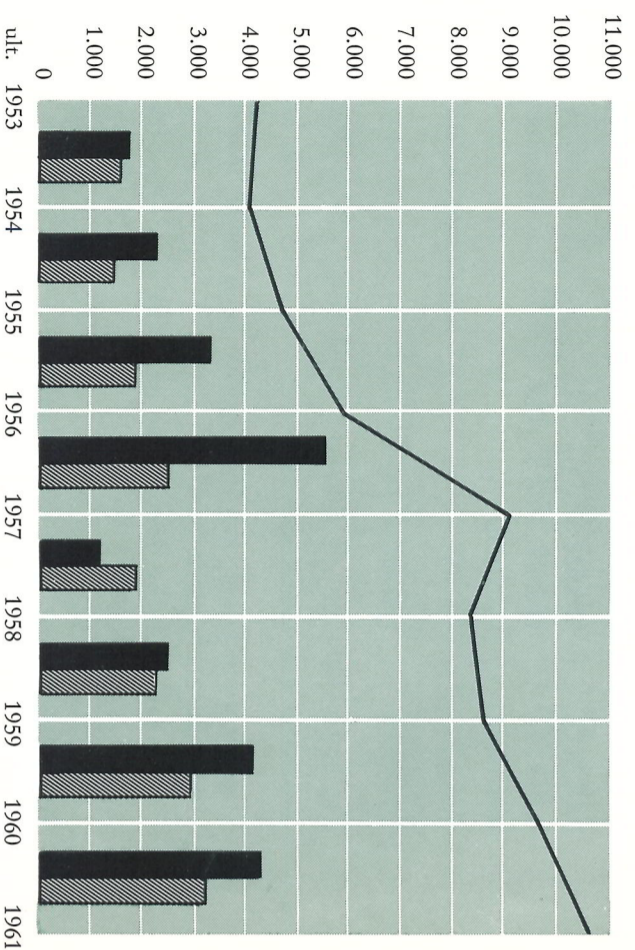

Geldomzet in indexcijfers
(1953 = 100)

in duizendtallen

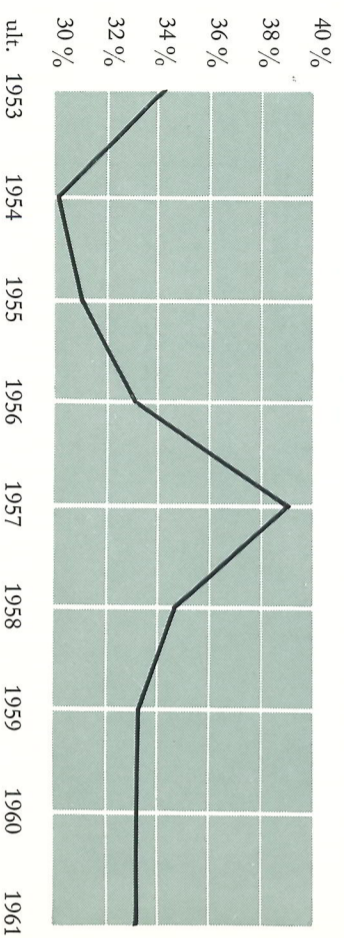
VASTE ACTIVA

Investeringen en
afschrijvingen

■ = aanschaffingen
▨ = afschrijvingen
— = boekwaarde

Boekwaarde in
percenten van de
aanschaffingswaarde

VERGELIJKENDE JAARCIJFERS (geconsolideerd)

(in duizendtallen)

	per 31/12-59	per 31/12-60	per 31/12-61
Balanscijfers:			
<i>Activa:</i>			
Vaste activa:			
aanschaffingswaarde	25.656	29.064	32.156
afschrijvingen	17.104	19.376	21.437
boekwaarde	8.552	9.688	10.719
Deelnemingen	25	25	2.525
Voorraden	14.549	18.985	25.244
Verstreckte vooruitbetalingen	—	—	1.456
Vorderingen	8.000	10.586	11.672
Liquide middelen en tijdelijk belegde geldmiddelen	3.223	596	3.963
Totaal activa	34.349	39.880	55.579
<i>Passiva:</i>			
Kapitaal	9.024	9.024	12.024
Algemene Reserve	2.884	3.627	4.095
Dividendreserve	600	600	600
Agioreserve	559	559	2.059
Voorzieningen	2.773	3.177	4.297
Deelnemingen nog te storten	—	—	2.000
Schulden op lange termijn	5.552	5.269	4.908
Ontvangsten vooruitbetalingen	3.377	2.381	11.955
Schulden op korte termijn	9.580	15.243	13.641
Totaal passiva	34.349	39.880	55.579
Resultatencijfers:			
Exploitatiesaldo	5.462	7.610	8.806
Overrige baten en lasten	— 425	— 485	— 806
Beschikbaar	5.037	7.125	8.000
<i>In bedrijf gehouden:</i>			
Afschrijvingen op vaste activa	2.070	2.714	2.860
Extra afschrijving op vaste activa	177	208	341
Toevoeging aan de algemene reserve	329	742	468
Totaal in bedrijf gehouden	2.576	3.664	3.669
<i>Uitkeringen:</i>			
Belastingen (incl. latente belastingenschulden)	1.200	1.900	2.250
Tantièmes en winstbewijzen	360	480	640
Dividenden	901	1.081	1.441
Totaal uitkeringen	2.461	3.461	4.331

ACCOUNTANTSVERKLARING

's-Gravenhage, 20 maart 1962.

*Aan Commissarissen van
Van der Heem N.V.
's-Gravenhage*

Mijne Heren,

Hierbij delen wij U mede, dat wij ingevolge Uw opdracht de accountantscontrole over het boekjaar 1961 bij Uw Vennootschap, bij de N.V. „Verkoopkantoor van der Heem N.V.” en bij de „Eerste Nederlandse Autorijwielfabriek N.V.” hebben uitgevoerd.

De enkelvoudige Balans per 31 december 1961 van Van der Heem N.V., alsmede de geconsolideerde Balans per 31 december 1961 en de geconsolideerde Winst- en Verliesrekening over 1961, de laatste sluitende met een winstsaldo van f 2.549.695,—, hebben wij accoord bevonden. De voorgestelde winstverdeling is reeds in de geconsolideerde balans verwerkt.

Wij verklaren, dat naar onze overtuiging, gegrond op ons onderzoek en de verkregen inlichtingen, de door ons mede ondertekende enkelvoudige Balans van Van der Heem N.V., alsmede de geconsolideerde Balans en geconsolideerde Winst- en Verliesrekening een betrouwbaar beeld geven van de financiële toestand der Vennootschappen per 31 december 1961, respectievelijk van de resultaten over het boekjaar 1961.

Hoogachtend,

Eerste Nederl. Accountantskantoor
van 1883

MORET & STARKE

w.g. H. GERRITSEN. H. F. OOSTERHOLT.